

РЕШЕНИЕ

№ 19327

гр. София, 05.06.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 28 състав, в
публично заседание на 14.05.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Антони Йорданов

при участието на секретаря Наталия Дринова, като разгледа дело номер **9245** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административно-процесуалния кодекс /АПК/.

Образувано е по жалба от „Реставрация“ ЕАД, срещу Разпореждане за прилагане на принудителни административни мерки № 94-00-2586/14.08.2024г., издадено от инспектор при РИ, ЦРП-В. Т., ГД „ИОКН“ при Министерство на културата.

В жалбата се твърди, че оспорваното разпореждане е незаконосъобразно издадено, в противоречие с материалноправните разпоредби и се иска неговата отмяна. Според оспорващата страна обектите, предмет на предписанията не попадат в хипотезата на чл.83 от Закона за културното наследство, съответно не подлежат на съгласувателен режим по чл.84 от същия закон. Отделно от това дружеството не следва да е адресат на издадения административен акт, тъй като същото не е собственик на недвижимата културна ценност, а наемател.

Ответникът – инспектор при РИ, ЦРП-В. Т., ГД „ИОКН“ при Министерство на културата, чрез процесуалния си представител оспорва жалбата и моли съда да се произнесе с решение, с което да я отхвърли.

Софийска градска прокуратура, редовно призована, не изпраща представител и не изразява становище.

Съдът, след като се запозна с жалбата и приетите по делото писмени доказателства, прие следното от фактическа страна:

Производството пред административния орган е образувано по сигнал вх.№ 94-00-2586/28.11.2023г., с данни за нерегламентирана нерегламентирани намеси, с които са нанесени увреждания на единична архитектурно-строителна недвижима културна ценност с категория

„местно значение : „Къща на Р. С. Р. и Й. И. С.“, находящ се в [населено място], общ.В. Т., с административен адрес [улица]., собственост на „Реставрация“ ЕАД.,

Във връзка с този сигнал е извършена проверка на място от ответника, в хода на която е установено, че имотът и построените в него сгради са собственост на дружеството – жалбоподател, което е видно от приложения Акт за публична държавна собственост № 4768/30.01.1996г.

С договор от 18.08.2009г. имотът е отдаден под наем на „Торо“ ЕООД, без данни,от които да е видно дали същият е продължен. Впоследствие с договор от 17.10.2023г. е отдаден под наем на лицето С. Н..

В хода на проверката е извършен оглед на сграда с идентификатор 00583.501.257.1, при който е констатирано следното :

1. Монтирани 6 броя климатични по фасадата и 5 броя вътрешни климатични тела в стаите на втория етаж на сградата и един в механата. За извеждане на тръбите и ел.кабели, свързващи вътрешните и външните тела на климатиците, в стената са направени отвори с пробивни машини;
2. Импрегнирана дървена конструкция по цялата сграда, както и поставено лаково покритие, върху всички видими дървени елементи по фасадата.
3. Почистена каменна зидария в основите;
4. Пребоядисана дървена дограма;
5. Поставени преместваеми обекти в югоизточната и северозападната част на имота – сауна и джакузи, както и декоративни кладенци.
6. Поставено бабрекю в югозападната част на имота;
7. Пребоядисани части по фасадата с бяла боя.

Резултатите от проверката са обективирани в Констативен протокол от 15.01.2024г., а с писмо от 06.02.2024г. изпълнителният директор на дружеството е отговорил на констатациите на проверяващите.

Въз основа на горното е издадено оспорваното в настоящето производство разпореждане, с което е предписано демонтирането на поставените ббр. климатични тела; да бъде внесен за съгласуване по реда на чл.84, ал.2, т.2, ал.3 и ал.5 от ЗКН в Министерство на културата проект за възстановяване на повредите по фасадата, причинени от поставянето на климатите тела; да бъдат демонтирани преместваемите обекти – сауна, джакузи и декоративни кладенци, както и монтираното в югозападната част на имота барбекю, за което е определен едномесечен срок от връчването му.

За изясняване на спора от фактическа страна, по делото е прието без оспорване от страните, заключение на съдебно-техническа експертиза, изготвено от вещото лице А. И. Б., което съдът кредитира като обективно и компетентно дадено. От заключението на вещото лице и обясненията, дадени от него в съдебно заседание се установява следното:

При справка в информационната система на К. , вещото лице е установило, че в КККР на [населено място] са нанесени две сгради, съответно с идентификатори 00583.501.257.1 и 00583.501.257.2. В констативния протокол е посочено, че сградата притежаваща статут на единична недвижима културна ценност с категория „местно значение“ е сграда с идентификатор 00583.501.257.1, вписана под №116, като къща на „Къща на Р. С. Р. и Й. И. С.“ и обявена в ДВ, бр. 61 от 1978г. При справка с наличната в НДА на НИНКН при МК се установи, че в чертеж „Опорен план и зонирание на територията според културно историческата ценност“ на [населено място], сграда с №116 е нанесена като „паметник на културата от местно значение“. Сградата е разположена в средната част на имота, в близост до източната граница и съответства по място на сграда с идентификатор 00583.501.257.1. В акта за държавна собственост на недвижим имот №

4768 от 23.08.1985г. жилищната сграда е описана както следва: I етаж - стая от 14,4 кв.м - масивна, II етаж - три стаи, коридор от 57,8 кв.м - паянтова, избено помещение без пряко осветление - 29,89 кв.м - масивна; реална част от жилищна сграда 300 куб.м. - паянтова, не е посочена година на построяване. Втората сграда в имота е жилищна от 140 куб.м - масивна, като е посочената година на построяване -1964г. Недвижимата културна ценност - „Къща на Р. С. Р. и Й. И. С.” е обявена в ДВ, бр. 61 от 1978г. Къщата е двуетажна, състои се от приземие с каменни стенни зидове и паянтов етаж от талпи, дървен покрив, покрит с едно-улучни керемиди. Отворите за прозорци в каменните зидове са малки, по лицевата фасада - оформени със заострени арки подчертани с мазилка. Стълбата към етажа е дървена едно- раменна. Така описаната къща притежава характерните белези на арбанашката къща. В констативния протокол са описани следните дейности, извършени по фасадите на сградата и навеса: монтаж на 6 броя климатични тела по фасадите на сградата и монтаж на 5 броя вътрешни климатични тела в стаите на втория етаж и един брой в механата, като за монтажа са направени отвори в стените за кабели и тръби; импрегниране на дървена конструкция по цялата сграда и поставяне на лаково покритие върху всички видими дървени елементи по фасадата; почистване на каменна зидария в основата; преобоядисана дървена дограма. Дейностите извършени по фасадата, като импрегниране и поставяне на лаково покритие върху видимите дървени елементи по фасадата, почистване на каменна зидария в основата и преобоядисване на дървена дограма са свързани с поддържане на къщата /текущи ремонтни дейности/. Монтираните външни климатични тела са нарушили вида на фасадата, като монтажът им е бил свързан с направа на отвори за кабели и тръби в стените. За климатиците, монтирани на източната, западната и северната фасади, отворите са направени в дървените стени на етажа. За климатика, монтиран на южната фасада отворът е в каменния зид на първия етаж. Дейностите, изпълнени по оградата са свързани с почистване на каменните зидове и импрегниране на дървените греди (сантрачи) от страната на двора. Вещото лице е установило, че дейностите извършени по недвижимата културна ценност и поставянето на преместваемите обекти в ПИ с идентификатор 00583.501.257 не са предварително съгласувани по реда на Закона за културното наследство /ЗКН/. Към момента на огледа преместваемите обекти, описани в констативния протокол - сауна и джакузи са демонтирани. На място са запазени изпълнените с настилка от каменни плочи площадки, върху които са били монтирани обектите. От снимковия материал и от направения на 03.05.2025г. оглед на място се установява, че по фасадите на сградата са монтирани 6 бр. климатични тела, като три от тях са в група (едно над друго) на източната фасада, и три самостоятелни тела, по едно на всяка от останалите фасади. Марката на монтираните външни климатични тела е “GREE”. Климатиците, описани в Протокол за оборудване на къща „А.”, [улица], собственост на „Реставрация” ЕАД с дата 17.10.2023г, са два броя марка „NIPPON”. Климатиците, монтирани по НКЦ не съответстват по марка и количество с климатиците, посочени в Протокол за оборудване на къща „А.”, [улица], собственост на „Реставрация” ЕАД с дата 17.10.2023г. В заключение, вещото лице е констатирано, че монтираните климатици по фасадите на сградата не са премахнати. Увреждането по фасадите е свързано с направата на отвори за тръби и кабели в стените на сградата. Извършените намеси са обратими - възможно е възстановяване на повредените участъци от фасадите след демонтажа на климатиците, като се запълнят направените отвори в стените с подходящи материали.

Въз основа на така приетата фактическа обстановка, съдът прави следните правни изводи:

Жалбата е допустима – подадена е срещу подлежащ на оспорване пред съд административен акт, от лице, което е негов адресат, в преклузивния 14-дневен срок за оспорване, с оглед данните за съобщаване на акта и датата на подаване на жалбата срещу него.

Разгледана по същество, жалбата е неоснователна.

Като извърши дължимата на основание чл.168, ал.1 АПК проверка за законосъобразност на оспорения акт, освен на основанията, сочени от оспорващия и на всички основания по чл.146 АПК, съдът приема следното:

Актът е издаден от компетентен административен орган. Съгласно чл.15 ЗКН в Министерството на културата се създава Инспекторат за опазване на културното наследство, който осъществява контрол за спазването на изискванията на този закон и на издадените въз основа на него актове. Съгласно чл.192 ЗКН при упражняване на контролната дейност от инспектората по чл.15, ал.2 инспекторите извършват проверки на място или по документи; прилагат принудителни административни мерки за предотвратяване и преустановяване на нарушенията по този закон, както и за отстраняване на вредните последици от тях, като: дават писмени предписания за предотвратяване или преустановяване на нарушенията по този закон, както и за отстраняване на вредните последици от тях в определен срок; спират строителството, въвеждането в експлоатация и използването на обекти, инсталации, уреди и съоръжения; спират други дейности, които създават опасност или увреждат недвижимо и движимо културно-историческо наследство, съставят актове за установяване на извършени административни нарушения. Според ал.2 на чл.192 ЗКН прилагането на ПАМ по ал.1, т.2 се извършва с разпореждане на инспекторите. В този смисъл, оспореното разпореждане, доколкото е установено, че в имота, собственост на жалбоподателя, са открити археологически находки, е издадено от компетентен орган в кръга на предоставените му по закон правомощия.

Спазена е изискуемата писмена форма като актът съдържа задължителните реквизити, предвидени в чл.59, ал.2 АПК. Не се установяват допуснати нарушения на административнопроизводствените правила, които да бъдат квалифицирани като съществени и да мотивират отмяната на акта само на това основание. Посочени са фактическите и правните основания за издаване на акта като от фактическа страна той е мотивиран с установеното при извършената на 01.04.2022г. проверка на място, а именно извършен изкоп в имота, за който не се спори, че попада в територията на архитектурен резерват, и тежка строителна техника – два багера, извършващи изкопни дейности, без проектна документация и без съгласуване с МК на основание чл.83, вр. чл.84 ЗКН, без предварително археологическо проучване и без наблюдение от археолози, които изкопни дейности са довели до унищожаване на археологически обекти по см. на чл.146, ал.1 ЗКН.

Не се установяват допуснати нарушения на административнопроизводствените правила, които да бъдат определени като съществени и да мотивират отмяната на акта само на това основание. Жалбоподателят е своевременно уведомен за образуваното административно производство като му е предоставена възможност да се запознае със събраните по преписката доказателства, да представи такива, да изрази становище и да направи съответните искания.

Правилно е приложен материалният закон.

Както се посочи по-горе, съгласно чл.192, ал.1, т.2, б.„а“ ЗКН, инспекторите в ГД ИОКН имат правомощието да прилагат принудителни административни мерки като дават писмени предписания за предотвратяване или преустановяване на нарушенията по този закон и за отстраняване на вредните последици от тях, както и да спират дейности, които създават опасност или увреждат недвижимо културно-историческо наследство. В конкретния случай с оспореното разпореждане е наредено да се прекратят незабавно всякакви нерегламентирани строително-ремонтни дейности. По естеството си разпореждането представлява акт, с който се налагат принудителни административни мерки /ПАМ/. Предвид целите на процесните ПАМ - преустановяване на незаконосъобразни действия на жалбоподателя и предотвратяване на евентуални бъдещи такива, за да се приеме, че са налице основания за налагане на същите, следва

да са били налице следните предпоставки: 1. извършени строително-ремонтни и монтажни дейности на територията на обект, представляващ недвижима културна ценност по смисъла на ЗКН, съответно обявен или деклариран преди влизането на този закон в сила недвижим паметник на културата /§ 10 и № 12 от ПЗР към ЗКН/ или алтернативно на територия, за която има данни за наличието археологически обекти по смисъла на чл.2 от Правилника за провеждане на теренни археологически проучвания в Република България; 2. че тези изкопни дейности са извършени от адресата на принудителната мярка. Безспорно, по делото са приложени два договора за наем, но доказателства, че тези дейности са извършени от наемателите не са ангажирани както пред административния орган, така и пред съда. Отделно такива твърдения не са наведени. В тази връзка не се споделят оплакванията в жалбата, с които се заявява, че дружеството неправилно е определено като адресат на оспорваното разпореждане. Дори да се приеме, че същото не е собственик, а наемател, за него не отпада задължението за съгласуване по чл.84 от ЗКН, което изрично е предвидено с разпоредбата на чл.71, ал.1, т.3 от ЗКН. Съгласно чл.35 и чл.36 АПК и по аргумент от чл.170, ал.1 АПК, установяването на наличието на посочените обстоятелства, е в тежест на административния орган и за преценка материалната законосъобразност на процесното разпореждане те следва да са били налице преди издаването му.

От събраните доказателства, в това число и заключението на вещото лице безспорно се доказва, че имотът е със статут на единична архитектурно-строителна недвижима културна ценност с категория „местно значение”: „Къща на Р. С. Р. и Й. И. С.”, обявена в ДВ, бр. 61 от 1978г., като същата съответства на имот с идентификатор 00583.501.257.1, с функционално предназначение за Жилищна сграда - еднофамилна, брой етажи -2, застроена площ 124кв.м, по КKKP, одобрени със Заповед № РД-18-39/18.03.2008г. на ИД на АГКК. Имотът попада в територия - Зона „Б” на групов НКЦ - „Историческо селище А.”, с категория „национално значение”, обявена с протокол №4 от 08.05.2000г. на НСОПК, утвърден от министъра на културата, като „паметник на урбанизма и културния пейзаж”, с категория „национално значение”. С протокола са определени режими за опазване на територията на историческото селище. Посочено е, че в НДА на НИНКН се съхранява досие на недвижимата културна ценност с индекс: ВТ-483-116-VII и техническа документация, изготвена от НИПК през 70-те и 80-те години на XX век. Извършването на дейностите в имота представлява намеса в защитената територия за опазване на културното наследство. Предвид изброените характеристики сградата подлежи на ограничителния режим по ЗКН и съответно за намеса в нея, включително извършване на външни или текущи или аварийни ремонти по нея, при които се променят архитектурните и/или художествени характеристики на сградата, е необходимо да бъде съгласувана със съответните органи на Министерство на културата по чл. 84, ал. 1 и 2 от ЗКН. Съгласуването по чл. 84, ал. 1 от ЗКН се извършва с писмено становище и заверка с печат върху графичните материали в срок до 4 месеца от датата на постъпване на съответната документация в НИНКН или в общината, определена по чл. 17, ал. 3. Инвестиционните проекти и искания за намеси в защитени територии за опазване на културното наследство се внасят: 1. за недвижими културни ценности с категории "световно значение" и "национално значение" в техните граници и охранителни зони – в НИНКН; 2. за недвижими културни ценности с категории "местно значение", "ансамбловое значение" и "за сведение" в техните граници и охранителни зони – в съответното звено по чл. 17, ал. 3. Според ал. 2 съгласуването по ал. 1 на инвестиционните проекти и исканията за намеси по чл. 83 се извършва от министъра на културата или оправомощени от него длъжностни лица за: 1. единични и групови недвижими културни ценности с категории "световно значение" и "национално значение" в техните граници и охранителни зони – след писмено становище на НИНКН; 2. единични

и групови недвижими културни ценности с категории "местно значение", "ансамбловое значение" и "за сведение" – след писмено становище на съответното общинско звено по чл. 17, ал. 3. В същия смисъл е и разпоредбата на чл. 151, ал. 2 от ЗУТ: за недвижими културни ценности в техните граници и охранителни зони дейностите по ал. 1 се изпълняват след съгласуване по реда на ЗКН с изключение на теренната консервация. В 10-дневен срок възложителят предоставя копие от съгласуваната проектна документация в съответната общинска администрация.

От установената фактическа обстановка е видно, че към датата на проверката, на процесната сграда са боядисани фасади, дограмата монтирани са климатични тела, което съдът определя като извършен текущ ремонт без нужното съгласуване по чл. 84 от ЗКН. Противно на оплакванията в жалбата, че липсват достатъчно фактически основания и доказателства за извършеното нарушение, налице е съставът на административно нарушение по чл. 200, ал. 1, пр. второ от ЗКН – извършена намеса в защитени територии за опазване на културното наследство без съгласуване в нарушение на чл. 83 от ЗКН. С процесното разпореждане е приложена ПАМ и са дадени предписания по реда на чл. 192, ал. 1, т. 2, б. "а" и ал.2 от ЗКН за преустановяване на нарушението и отстраняване на вредните последици от същото, тъй като предприятието СМР е започнато без необходимата съгласувателна документация по реда на чл. 84, ал. 1 и 2 от ЗКН. Релевантно за това произнасяне е именно установеното нарушение, обективизирано чрез извършените намеси по сградата, за които няма съгласувания, изискуеми предвид статута ѝ.

Горното налага извода, че ответникът, в съответствие със законовите му правомощия, е издал процесното разпореждане, чиято цел е именно да преустанови констатираното нарушение и да отстрани вредните последици от него. Обжалваният акт кореспондира с целта на закона, разписана в чл.3, ал.1 - създаването на условия за опазване и закрила на културното наследство и устойчивото развитие на политиката по опазването му.

По изложените съображения съдът намери жалбата за неоснователна и като такава тя следва да бъде отхвърлена.

Предвид изхода на делото и на основание чл.143, ал.3 от АПК, на ответната страна се дължат сторените по делото разноски, но претенцията за тях е направена след приключване на устните състезания /едва с депозиране на писмени бележки/, поради което съдът няма право основание да ги присъжда.

Предвид изхода на делото и на основание чл.143, ал.3 от АПК, оспорващият следва да бъде осъден да заплати в полза на Административен съд София-град сумата от 332,05лв., от които 282,05лв., представляваща възнаграждение за вещо лице до пълния определен размер, невнесена в указания от съда срок, въпреки разясненията на последиците от това, както и 50лв. държавна такса, невнесена от оспорващия за образуване на настоящето производство..

Така мотивиран, Административен съд-София-град, II-ро отделение, 28-ми състав, на основание чл. 172, ал. 2 от АПК

РЕШИ

ОТХВЪРЛЯ от „Реставрация“ ЕАД, срещу Разпореждане за прилагане на принудителни административни мерки № 94-00-2586/14.08.2024г., издадено от инспектор при РИ, ЦРП-В. Т., ГД „ИОКН“ при Министерство на културата.

ОСЪЖДА „Реставрация“ ЕАД да заплати в полза на Административен съд София-град сумата от 332.05лв., представляваща възнаграждение за вещо лице и държавна такса. Решението подлежи на обжалване пред Върховния административен съд на Р. България в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.
Препис от решението да се връчи на страните на основание чл.138 от АПК.

СЪДИЯ: